

МАМАНКА

ЧАСОПІСЬ ГУМАРУ, ЖАРТАУ І САТЫРЫ

20. V. 1928

„МАМАНКА” СМАЛІЦЬ ШТО ДВА ТЫДНІ!

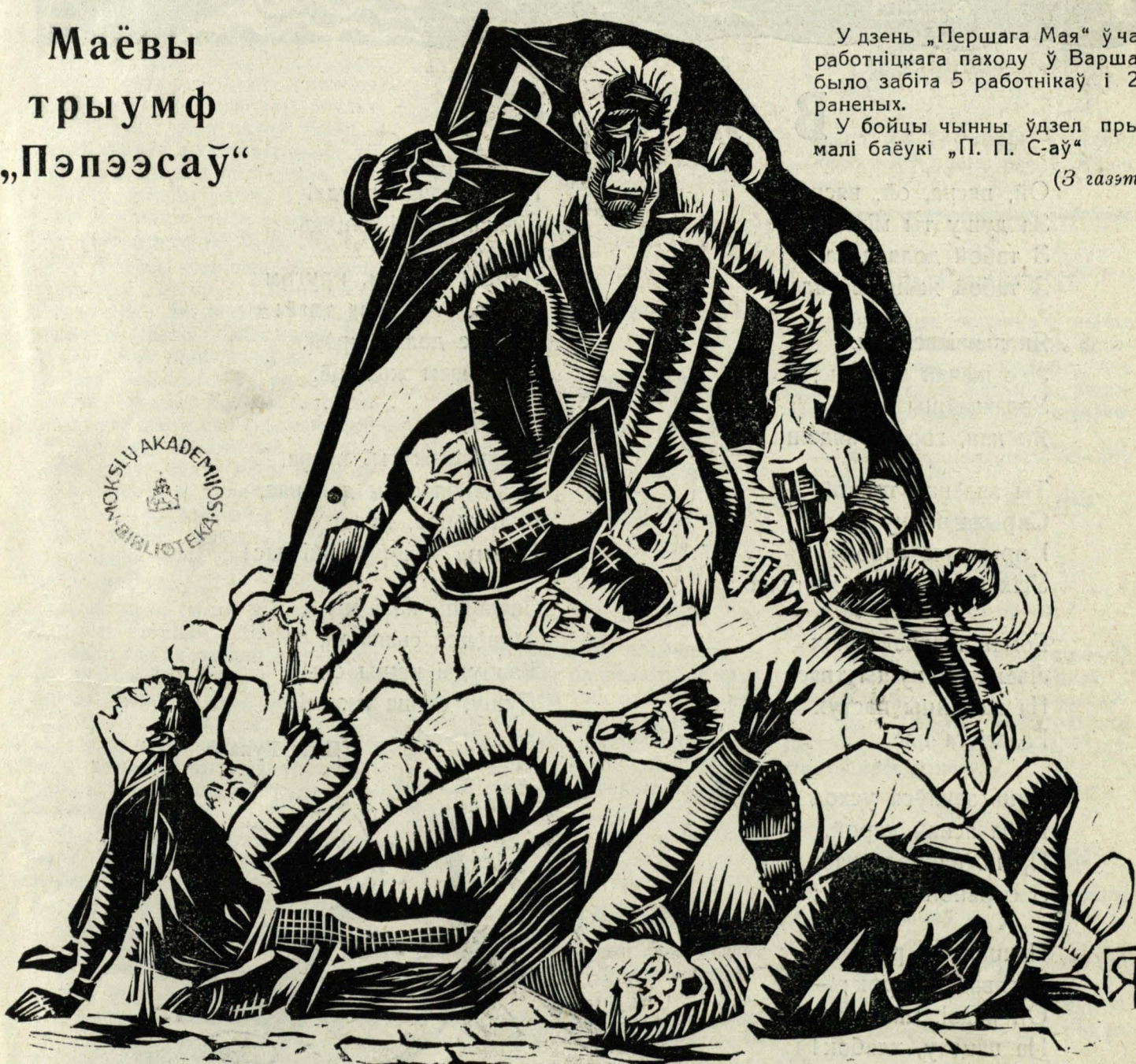
№ 6

Маёвы трыумф „Пэпэсаў“

У дзень „Першага Мая“ ў часе
работніцкага паходу ў Варшаве
было забіта 5 работнікаў і 280
раненых.

У бойцы чынны ўдзел прый-
малі баёўкі „П. П. С-аў“

(З газет.)

Правадыр „Пэпэсаў“: Так, дзень „Першага Мая“ ёсьць праўдзіва-работніцкім сьвятам, і мы сёньня фактычна сьвяткуем свой трыумф!

300485

В Я С Н А .

Ой, вясна, ой, вясна! —
За душу ты мілей,
З табой доля ясна,
З табой жыць весялей!

Як зьявілася ты,
Лес іначай шуміць;
Узлажыўшы лісты,
Як пан, горда глядзіць.

Ты зялёнай травой
Скрыла чорну зямлю,
І прызвала сабой
Усіх к працы, к жыццю.

Гоман птушак-пяюх
Льецца ў вушы твае,
На жалейцы пастух
Галасіста пяе.

Чуць заняўся усход
Неба яснай карой,
Прэць на поле народ
З бараной і сахой;

Працавітай рукой
Засявае шнурок; —
Ой радзі, мілы мой,
На пацеху, хлябок!

... А вось далей глядзі, —
Там дзяўчаты стаяць,

І з дзявочай грудзі
Гучна песьні ляцяць.

Адным словам, кругом
Вясна, — права тваё!
З цябе долю бярем,
Пацяшаем жыцьцё.

Засьвяці-ж ты, вясна,
Сваім блескам для нас,
Калі сэрца, душа
Сьпяць у чорненькі час!

Засьвяці, калі мы
Аблёмся слязьмі,
Разбудзі нашы сны,
Душу, сэрца вазьмі!

Янка Купала.

У падзяку за яго „патрыятычную дзейнасьць“ начальства на-значыла яго яшчэ на год солтысам і нават бяз выбараў.

× **Навасёлкі, пав. Віленск.** Кажуць, што наш солтыс А. М., як надзене мядалю і выйдзе на вуліцу „службова“, дык цудоўна перарабляецца на пана. Бог тагды адбірае ад яго родную мову, а дае яму панскую. На гэтай мове солтыс кажа так: „*Кшты, стажоста, жшова, джшвы*“ і т. п.

× **В. Ельня.** Прыляцеўшыя к нам буслы абдарылі сёлетняй вясной аж трох дзяўчат з нашай вёскі. Шчасьлівыя дзяўчаты адтрымалі ад буслоў, як падарунак... дзье дачушкі і аднаго сынка...

Падарункі гэтыя паходзяць з вядомых „заходня-эўропэйскіх“ майстроўняў тутэйшых пагранічных салдатаў.

× Кажуць, што вядомы ў Слоніме кандыдат на сэнатара (па сьпіску № „18“) пан Б—ч, залажыў у лёмбардзе фрак, візытку, цыліндар, белыя рукавічкі і т. п.

Рэчы гэтыя ён справіў у надзеі, што пападзе ў Сэнат на месца сэн. Рагулі.

Аж, раптам...

Добрае срдства.

Перш, як дзеці плачуць і ня ўнімаюцца, маткі іх страшылі так:

— Ціха, а то жыду аддам!

А цяпер:

— Цыц, а то цябе „Спадар“ зьвесць!

У СУДЗЕ.

Абвінавачаны (да адваката): Я ўжо трэці раз пападаюся ў крадзежы. Цяпер мне пагражае вялікая кара... Што рабіць?

— Гм... Папробуйце запісацца ў „Сялянскі Саюз“, бо цяпер толькі адных сельсаюзнікаў звальняюць.

Свой.

А Б І Д З Е Ў С Я.

— Я, здаецца, вас бачыў, як вы гулялі ў лёто ў „Беларускай Хатцы“?

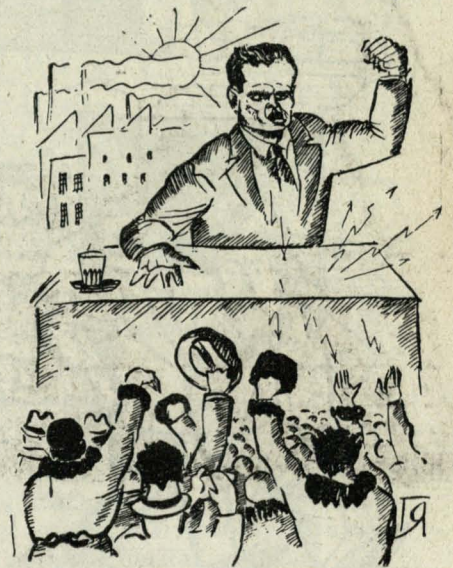
— Што вы... За каго вы мяне маеце? — Я—пачцівы чалавек!

Б. К.

Пашырайце круг нашых палітычных падпіскаў!

3 галерэі сучасных беларускіх паслоў.

Рыс. Я. Горыд.

Пасол Яз. Гаўрылік (з клубу „Змаганьне“) прамаўляе ў Вільні ў дзень „Першага Мая“.

НАШЫ ЖОНКІ.

— Слухайце, паненка,— пытае поп у часе споведзі перад шлюбам маладую,— скажэце мне перад Госпадам Богам, ці не даканаў ваш жаніх чаго недазволенага?

— Не, бацюшка, не... я—яму ўсё дазваляла!

„Зиз“.

ПАДСЛУХАНАЕ.

— Якая ваша прафэсія?

— Студэнт.

— А якую школу вы скончылі?

— Скончыў... школу скокаў.

— А цяпер чым займаецеся?

— Даю лекцыі сучасных скокаў: чарльстон, блэк-ботум і „лявоніха пастудэнску“.

Дыр.

НА ПРАЦЭСЕ „ГРАМАДЫ“.

— Вы—сьведка са стараны абвінавачанья?

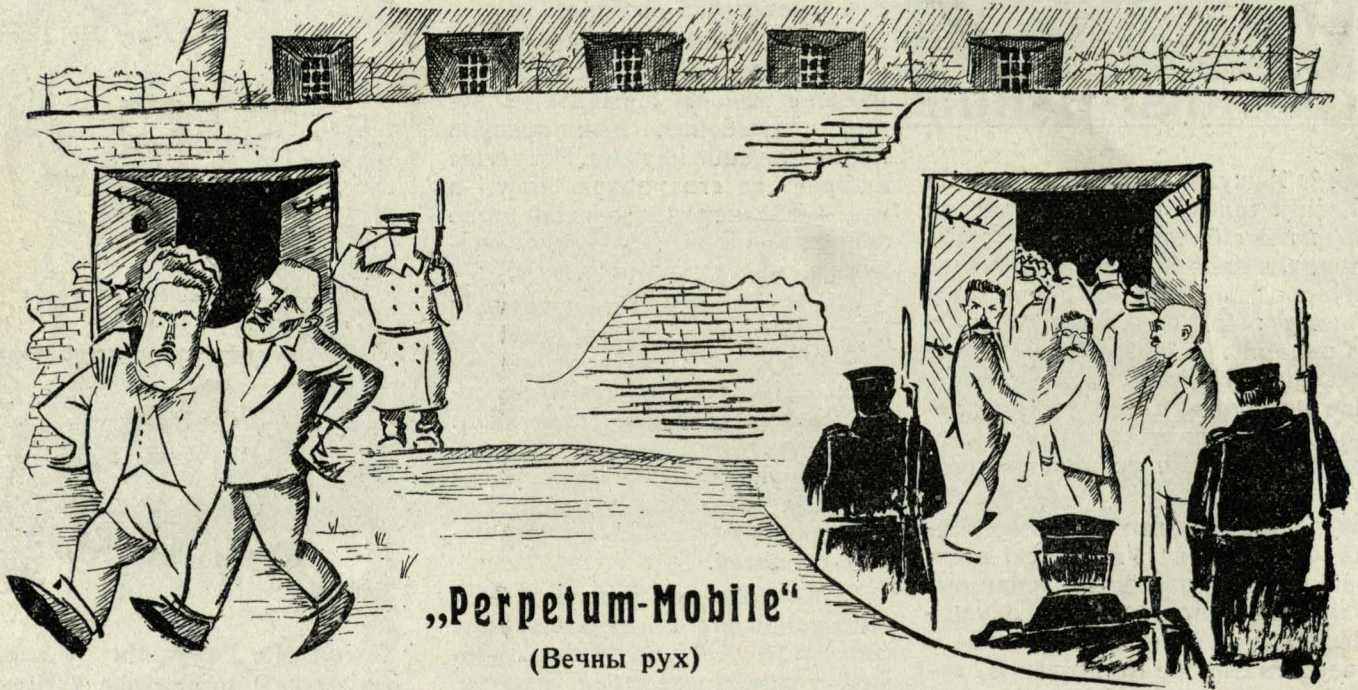
— Але.

— А каго вы з абвінавачаных знаеце?

— Я нікога, але мой камэндант усіх знае, а я ў яго конфідэнтант.

Б. Д.

Бедныя Лукішкі ніколі ня пустуюць...

Рыс. Яз. Горыд.

На „Лукішках“ пануе вечны рух: „пасынкаў“—упускаюць, а „маміных сынкаў“—выпускаюць.

Ярэміч: Ну, і вязець-жа нам, сельсаюзнікамі! Пасядзелі мы, як на сьмех, пару тыдняў, а цяпер... ужывай волі, колькі ўлезе! Добра быць лідэрам, што!? Гэ... гэ... гэ!..

Рагуля: Вядома! То-ж і людзі кажуць, што пакорнае цялятка дзьве маткі сьсе. Умеем мы людзям туман у вочы пускаць! Хэ-хі-ха!..

Ярэміч: Але-ж цябе, братка, здаецца ў ланцугох вадзілі? Гэта-ж — зьдзек!..

Рагуля: Пляваць, які там зьдзек! Ды я гатоў тыя ланцугі цалаваць з радасьці, то-ж ня жартачкі, гэткае рэклама маёй асобе!!

Што я бачыў у Вільні.

(Маленькі фэльетон).

Я яшчэ ніколі ня быў у Вільні. Жывучы за трыста вёрст ад яе, мне здавалася:

Што Вільня гэта — нешта надзвычайнае!

Вільня — беларуская Мэкка, як казаў наш пясняр.

У Вільні столькі беларускіх інстытуцыяў!

Рэдакцыяў!

Беларускі Банк!

Гімназія!

І ў Вільні судзяць Беларускую „Грамаду“!

Я толькі і марыў аб Вільні. Устаючы, я думаў аб ёй. І сплючы, заўсёды сьніў яе.

Вільня!

Вільня!

Аж нарэшце! Адтрымліваю ліст ад дзядзькі. Піша: „Пасылаю табе грошы на дарогу. Прыяжджай да Вільні. Падвучышся тут пры мне,

дык пасыла добрым музыкантам будзеш.

Еду радасны. Усю дарогу ня церпіцца мне:

— Ах, каб хутчэй Вільня!

Нарэшце, мінуў Новую-Вілейку. Кажуць, што толькі сем кілямэтраў да Вільні засталася. Выйшаў у калідорчык, адчыніў дзьверы, углядаюся. Едзем праз нейкія горы. А там... праз сіні дым відаць вярхушкі цэркваў і касцёлаў.

Гэта Вільня!!

... „І ня спынілася машына,

„А ўжо пайшла мітусяніна“...

прыпомніў я, пад’яжджаючы да самага Вільні.

Уваходжу на станцыю. Хачу купіць беларускую газету. Разглядаюся.

Няма ніводнай! Толькі „Беларускі Дзень“ і „Грамадзянін“ паміж польскімі газэтамі валяюцца. Прэч, брыда! — падумаў.

Вільня толькі будзілася зо сну. Беглі да працы работнікі. Сьпяшаліся заспаўняць вучні і вучаніцы.

Пайшоў я аглядаць Вільню. Бачу:

Беларуская гімназія.

Беларуская кнігарня—адна, другая.

Рэдакцыя „Маланка“.

Беларускі Банк.

Скрывіўся я ад першага ўражаньня. Вывескі гэтых інстытуцыяў нейкія шэрыя, нявыразныя,— у трох шагах трудна без акулераў прачытаць.

— Чаму гэта, — падумаў я сабе, — людзі стыдаюцца саміх сябе? Чаму ня хочучь рэпрэзэнтаваць на ўсю Вільню свае беларускасьці?

Гэта-ж прыемна было-б кожнаму прыезнаму бачыць, што беларускасьць Вільні здалёк кідаецца кожнаму ў вочы. А віленскім паном мо’ і няпрыемна рэзала-б у вочы, але няхай! Гэта-ж у народзе навет прыказка ёсьць: „Што для пана хвароба, то мужыку — здароўе“.

Пайшоў я далей хадзіць па Вільні. Бачыў яшчэ адну Беларускую Кнігарню, Беларускую Друкарню і каля дзiesiąтка іншых інстытуцыяў.

Тыпы з працэсу Беларускай „Грамады“.

Тыя, якія судзяць „Грамаду“.

Першыя два — пракуроры; далей: 1) судзьдзя п. Ёдзевіч, 2) прэзэс суда п. Аўсянка, 3) судзьдзя п. Барэйка.

(„Slowo“ № 80).

Падпракурор
п. РАУЗЭ,
які абвінавачвае
падсудных.

(«Slowo» № 96).

ЖЫВЫЯ І ДЭІ...

— Вось разгадай, калі ты такі разумнік, нашто гэта беларускія эсэры носяць даўгія валасы?

— Гм...! гм... ня ведаю.

— Натое, — каб маглі дзе пладзіцца жывыя ідэі.

Я. Л.

У ФЭЛЬЧАРА.

— Вось, цётка, будзеш даваць гэта лякарства свайму старому па дзесяць лыжак у дзень.

— А, Божа-ж мой! дзе-ж я вазьму столькі лыжак? У мяне толькі чатыры ёсьць.

●●

ДОБРА АДКАЗАЎ.

Будаўляны інжынер спытаўся неяк у работніка:

— Колькі ты зарабляеш?

— А больш за пана!

— Дурань, што плячеш? Я зарабляю больш сотні ў дзень, а ты?!

— Я хоць і мала зарабляю, але неяк здавальваюся, а пан шмат зарабляе, дый усё мала — яшчэ ад нас крадзе... Яз. Б.

НА ЛУКІШКАХ.

Вастрожны стораж да арыштанта ў часе галадоўкі:

— Гэй, ты там!.. Жывеш яшчэ?

— Жыву, вась бачыш...

— Дык што-ж ты жывеш гэтак доўга?! Памірай, брат, хутчэй, — і для другіх месца па-трэбна!..
Ст.

Усе яны, на адзін капыл, нейкія прыгнечаныя, прыдушаныя, як і сам беларускі народ. Няма сьмеласьці, бадзёрасьці, ці, як раней казаў, вонкавай рэпрэзэнтацыйнасьці.

Засумаваў я і пайшоў да дзядзькі.

Дзядзька мой стары-беларус, вядомы навет у беларускім руху. За сьнеданьнем скардзіцца мне:

— Нейк сапсаваўся народ. Раней беларус за беларуса, як жыды, гарой адзін за аднаго стаялі. А цяпер — сваркі, шопкі, ляянкі і бязглуздыя лісты ў газэтах.

У Вільні беларусаў некалькі тысячачаў. А як прыгледзішся, па пальцах, здаецца, пералічыў-бы іх.

Няма такой агульнай беларускай рэпрэзэнтацыі, дзе сходзіліся-б беларусы, як адна сям'я, дзе-б чуліся, як у сваёй хаце.

Адзін баіцца перад уладамі сваю беларускасьць дэманстраваць. Другі баіцца за сваю мізэрную пэнсію, якую адтрымлівае ад таго ці іншага партыйнага хлебадаўцы. Трэці паспеў амаль з усімі таварышамі і знаёмымі пералаяцца і ця-

пер стыдаецца людзям на вочы паказацца. Чацьвёрты баіцца з сваім партыйным праціўнікам спаткацца, каб... часам па нюхаўцы не дастаць.

І гэтак далей і далей.

Бывала перад вайной, як ладзілі беларусы спектакль, або вечарыну, дык людзі валам ішлі з усей Вільні.

А цяпер?

Ёсьць у Вільні дзьве гэтак званыя культурныя ўстановы, якія рывалізуюць паміж сабой. Калі адна ставіць „Мікітаў лапаць“, другая — „Чорт і баба“, як тая — „Зьбянтэжаны Саўка“, іншая — „Пасланец“ і гэт. падобн. П'есы гэтыя даўно ад'жылі свой век, нават да вясковага, або дзіцячага тэатру не надаюцца.

А паглядзець на пастаноўку! Прымітывізм, — абы з рук.

Вільня — сталіца Беларусі павінна даўно ўжо дачакацца лепшага беларускага тэатру!

Кажуць, Вільня мае добры беларускі хор. Праўда!

Але дзе ён? Яго амаль ніхто ня чуў. Пяць на вучнёўскіх вечарынах і суботніках, гэта — невялікае заданьне хору.

Прыяжджалі да Вільні з сваім хорам палякі, латышы, жыды, украінцы, а беларусы на месцы сьпяць у шапку.

І шмат чаго расказваў мне дзядзька аб Вільні.

Не хацеў я навет слухаць яго. Уся гэта сухая рэчавістасьць разьбівала мае прыгожыя мары — лютуценні аб Вільні.

У той самы вечар я пакінуў Вільню, не схацеў навет за музыканта вучыцца.

Лепш на вёсцы, — прывальнай, і людзі там жывуць дружнай. Паветра чыстае і думкі чыстыя.

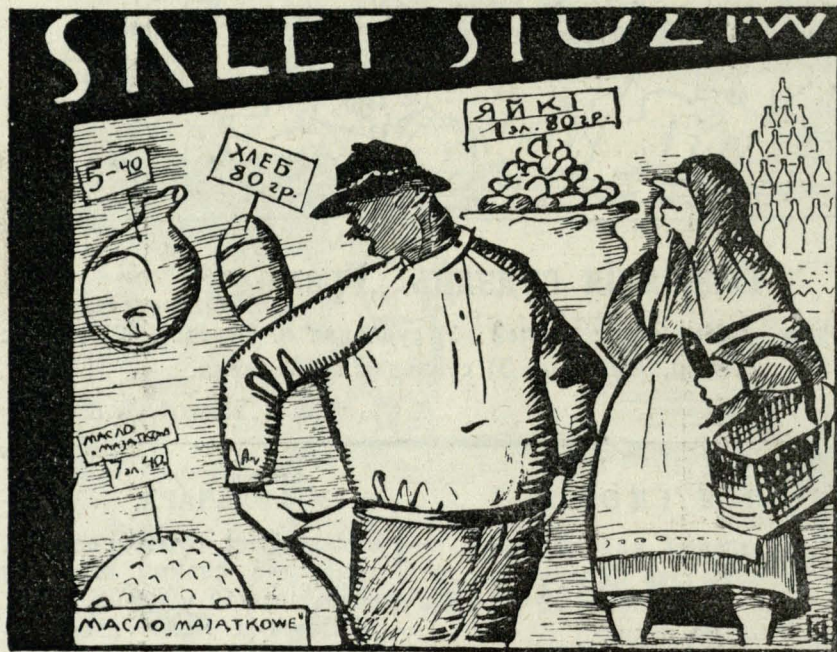
Нашто мне душыцца ў гнілым віленскім балоце?!

Дык вось, дарагая „Маланачка“, мае ўражаньні з Вільні...

Можа надрукуеце?

Янка Барысаўскі.

Вось табе і абяцанкі — цацанкі!

Работнік (да жонкі): Бач, якія цэны на прадукты! Аж валасы дуба ўстаюць. Ну і хітрыя буржуі-абдзіралы, знарок павыстаўлялі цэны ў вакне, каб наш брат-работнік зусім да крамы не заходзіў і там ім не сьмярдзеў.

Вось табе і палягчэла пасьяля выбараў!

Міх. Зошчэнко.

МУЖ.

Ды што-ж гэта, грамадзяне, за навіна такая ў сямейным жыцьці? Мужом, як бачу, хутка капут зусім прыдзе. А асабліва тым, у якіх, бачыце, жонка палітыкай і сучаснымі пытаннямі займаецца.

Надовечы, бачыце, якое дзіўнае здарэньне сталася. Прыходжу дамоў. Уходжу да хаты. Стукаю, стукаю, напрыклад, у свае ўласныя дзьверы — не адчыняе.

— Маруся, — кажу сваёй уласной жонцы, — ды гэта-ж я, Васіль, пршоў.

Маўчыць. Прытаілася.

Раптам за дзьвярыма голас Міхася Бачковага чуецца. А Міхась Бачкоў — супрацоўнік, бачыце, жончын.

— Ах, кажа, гэта ты, Васіль Іваныч? У адзін мамэнцік, кажа, мы табе адчынім. Пачакай, таварыш, хвіліначку.

Тут мяне, бачыце, як паленам па цемі ўдэрыла.

— Ды што-ж гэта, грамадзяне, — думаю, за навіна такая ў сямейным жыцьці — мужоў ужо пускаць у хату перасталі.

Прашу падобраму:

— Адчыні, кажу, Міхась, такі-сякі сын... Ня бойся, біцца я з табой ня буду.

А я, бачыце, і фактычна, не магу біцца. Рост у мяне, выбачайце, малы, будова цела мізэрная. Не магу я біцца. А да таго, бачыце, у мяне ў жываце заўсёды нешта там бурчыць, а асабліва пры хуткім руху. Фэльчар кажа: „Гэта ў цябе страва гуляе“. А мне, бачыце, не лягчэй ад таго, што яна гуляе. Забаву сабе якую знайшла! Толькі, адным словам, праз гэта не магу я біцца...

Стукаю ў дзьверы.

— Адчыняй, крычу, бадзяка такі!

А ён праз дзьверы адказвае:

— Не ламай дзьвярэй, чорт! Зараз адчыню.

— Грамадзяне, — кажу, — ды што-ж гэта будзе такое? Ён, кажу, з жонкай зачыніўся, а я ўжо і дзьвярэй не трасі і ня рухай. Адчыняй, кажу, у адну мінуту, а то я табе зараз гармідар зраблю.

Ён кажа:

— Васіль Іваныч, ды пачакай трошкі. Пасядзі, кажа, у калідоры на скрыначцы. Ды газоўкі, кажа, не абярні. Я табе яе знарк для сьвету паставіў.

— Братцы, кажу, мілыя таварышы! Ды як-жа, кажу, ён сьмее;

подлы яго твар, у гэткі час, спакойна, мужу пра газоўку казаць? Ды што-ж гэта такое робіцца?

А ён, бачыце, ўгаварвае праз дзьверы:

— Эх, ты вось, Васіль Іваныч, заўсёды быў беспартыйным мешчанінам. Беспартыйным мешчанінам і памрэш.

— Няхай сабе, кажу, я беспартыйны мешчанін, а толькі вось я ў адзін момант за міліцыяй пабягу.

Бягу, разумеецца, ўніз, к міліцыянту.

Міліцыянт кажа:

— Нічога, таварыш, нічога я зрабіць не магу. Калі, кажа, вас забіваць пачнуць, або, напрыклад, праз вакно выкінуць, дык тады заступіцца можна... А так, кажа, нічога надзвычайнага ў вас ня здарылася. Усё нармальна і дасканальна... Ды вы, кажа, зьбегайце яшчэ раз. Можа, яны пусьцяць.

Бягу назад — і фактычна, праз паўгадзіны Міхась Бачкоў адчыняе дзьверы.

— Захадзеце, — кажа. — Цяпер можна.

Уходжу хутчэй у хату — братцы вы мае — накурана, наплёвана, накідана. А за сталом, паміж іншым, сем чалавек сядзіць — тры бабы і двое мужчын. Пішуць. А можа засядаюць. Чорт іх разьбярэць.

Паглядзелі яны на мяне і ў рогат.

А павадыр іхны, таварыш Міхась Бачкоў, нагнуўся над сталом і таксама, бачыце, аж заходзіцца ад рогату.

— Выбачайце, — кажа, — „пардон“, што над вамі крыху лажартавалі. Хацелася, бачыце, нам ведаць, што гэта мужы ў такую пару робяць.

А я ядавіта адказваю:

— Нечага, кажу, тут зубы выскаляць. Раз, кажу, паседжаньне, то так і казаць трэба. Або, кажу, запіскі на дзьвярох вывешваць. А наагул, кажу, калі кураць, дык праветраваць трэба.

А яны пасядзелі, пасядзелі і разыйшліся.

(З радавага гумару).

Я. М.

Бюрократ.

— Дзядзечка! дай галодным, бяс-прытульным.

— Не магу адразу. Кожнае пытаньне абсуджаецца ў камісіях. Зайдзеце праз тыдзень.

Радавы шлюб.

— Таварыш, дыякан! Вы ўжо, калі ласка, пасьпяшэцеся з п'яньнем, а то ў маладога (жаніха) праз гадзіну паседжаньне па пытаньню „Прэч стары быт“!

перадалі ў Беларускаю Кнігарню, Вільня, Вострабрамская вул. № 1.

П. Вясёлы: Хоць Вы і вясёлы, а напісалі такі нудны жарт, што аж млосна нам рабілася, яго чытаючы. Паміж іншым, пішаце: Прашу мясьціць гэту сталецьку ў „Маланку“, а то нашыя шляхцянькі вельмі ўжо насы задзіраюць...

Ну і хай сабе задзіраюць, а Вы на іх не глядзецце! Хіба ў Вашай старонцы прыгожых вясковых дзяўчат няма?

Аратар.

— Ппадддтримліваю пппалярэд-няга аррратара...

(З радав. гумару).

Васіль Дзун: Вы прыслалі свае „жарты“ і просіце: *кнйце іх у кошык, калі не падхадзячыя*. Просьбу Вашу споўнілі. Замест траціць грошы на маркі, лепш прыслалі-б падпіску. Дзіўна вельмі нам, што Вы сьведомы беларус і „Маланку“ любіце, а падпіскі нам зусім ня прыслалі. Пара!

Лотаць: Вы, мусіць, ніколі ў судзе ня былі, ніколі пракурора Гаўрылы ня бачылі, а пішаце верш „У судзе“.

Верш слабы, негумарыстычны, непраўдападобны, а галоўнае бяз сэнсу.

Бедная папера! — усё сьцерпіць.

М. З.: Вершу Вашага „Ці не пазнала?“ зьмясьціць ня можам. Ня хочам, бачыце, гораі угнявіць п. пракурора, які на працэсе „Грамады“ ў Вільні дакараў „Маланцы“, што яна ня дружыць з арт. 74 К. К.

Купляйце камплект за 1927 г. „**Малаккі**“ Вялікая кніжка гумару, жартаў і сатыры.

Цана з перасылк. 3 зл. (заказной перасылк. 3 зл. 50 гр.)

Адрэс: Вільня, Гэтманская вул. № 2, Рэдакцыя „Маланка“.

НАША ПОШТА.

М. Глядзельнік: Верш свой Вы заканчваеце так:

«Вось як сьвята правялі мы
«Без гарэлкі... бяз бітвы!..»

«А як Вы?»

Дзе ўжо нам да Вас раўняцца! Мы так ня ўмеем.

„Эхо“: А Вы свой верш так пачынаеце:

«Як была ў нас „Грамада“—
«Свайго дабівалася,
«А за гэта шмат людзей
«Да турмы дасталася»...

Вы, як бачым, хочаце яшчэ пасадзіць туды і нашага рэдактара, калі-б ён згадзіўся надрукаваць увесь Ваш верш.

І рэшта Вашых „вершаў“ не падходзіць.

Я. Дудка: Вы прыслалі нам свой „твор“ і пішаце: *Прышла мне ў галаву думка. Плюнуў я туды-сюды, сеў і напісаў*.

Мы таксама: Адтрымалі Ваш „твор“. Прачыталі, плюнулі туды-сюды і... ў кошык! Здаецца, зрабілі мы зусім павашаму?

Кураш Антон: Высыланьнем кніжак не займаемся. Ліст Ваш

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, Гэтманская вул., № 2

«МАЛАНКА»

ПАДПІСНАЯ ЦАНА:

на 1 год 8 злот.
„ паўгода 4 „
„ тры мес. 2 „
„ адзін м. 1 „

За граніцу: на год — 2 даляры, на паўгода — 1 д. на 3 мес. — 50 цэнт.